

Na podlagi drugega odstavka 37. člena in drugega odstavka 56. člena Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v soglasju z ministrom za zdravje

P R A V I L N I K o žganih pijačah

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa pogoje za kakovost, razvrščanje in označevanje, ki jih morajo v prometu izpolnjevati alkoholne pijače, ki vsebujejo alkohol, pridobljen z destilacijo (v nadaljnjem besedilu: žgane pijače), ter podrobnejšo vsebino za priznanje označbe geografskega porekla žganih pijač za izvajanje Uredbe (ES) št. 110/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb žganih pijač ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1576/89 (UL L št. 39 z dne 13.2.2008, str. 16) (v nadaljnjem besedilu: Uredba).

2. člen (uporaba)

Določbe tega pravilnika se ne uporabljajo za proizvode iz grozdja in vina, ki jih urejajo predpisi o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina.

II. POSEBNE DOLOČBE

3. člen (vinjak)

Za vinsko žganje se v Republiki Sloveniji lahko poleg imena izdelka »žganje iz vina« uporablja prodajno ime »vinjak«, če se je žganje iz vina staralo najmanj dve leti in pol v hrastovih sodih oziroma dve leti v hrastovih sodih manjših od 1000 oziroma kot »stari vinjak«, če se je žganje iz vina staralo v hrastovih sodih najmanj štiri leta oziroma najmanj tri leta v hrastovih sodih manjših od 1000 l.

4. člen

(tropinovec)

Za žganje iz grozdnih tropin se lahko v Republiki Sloveniji poleg imena izdelka »žganje iz grozdnih tropin« uporabljata prodajno ime »tropinovec«. Če je žganje proizvedeno iz tropin drugega sadja, mora biti pred besedo tropinovec navedeno še ime sadja, iz katerih tropin je bilo to žganje proizvedeno.

5. člen

(sadno žganje)

(1) Za destilat iz fermentirane drozge dveh ali več vrst sadja ali jagodičja ali žganje proizvedeno z mešanjem dveh ali več destilatov iz različnih vrst sadnega žganja, se lahko poleg imena izdelka »žganje iz sadja« uporablja prodajno ime »sadjevec«. Na označbi se lahko ime izdelka dopolni z imenom posamezne vrste sadja v padajočem vrstnem redu glede na uporabljeno količino posameznega sadja (npr. sadno žganje iz jabolk in hrušk, sadno žganje iz marelic, fig in limon itd.).

(2) V sadna žganja je dovoljeno dodati tudi sadje, ki je iste vrste kot sadje, iz katerega vrste se je destiliralo žganje.

6. člen

(žganje iz brinja)

(1) Kot žganje iz brinja se označi žganje iz brinjevega destilata, izdelano izključno z destilacijo alkoholno fermentiranih brinovih jagod.

(2) Žganje iz brinja se lahko označi z geografsko označbo »Brinjevec«, če je destilacija fermentiranih brinjevih jagod potekala v Republiki Sloveniji in so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (a) fermentacija je potekala samo z dodatkom kvasovk;
- (b) drozga je destilirana po klasičnem postopku (saržno).

(3) Brinjevec mora vsebovati:

- najmanj 40 vol. % alkohola,
- največ 1350 gramov metanola na hektoliter, računano na 100 vol. % alkohola,
- najmanj 200 gramov hlapnih snovi na hektoliter, računano na 100 vol. % alkohola.

7. člen (travarica)

(1) Kot travarica se lahko označi žganje, ki je izdelano iz sadnega ali vinskega žganja ali žganja iz jabolčnega vina, proizvedenega izključno z alkoholno fermentacijo in destilacijo pri manj kot 86 vol. % alkohola ter z dodatkom aromatičnih in grenkih zelišč v obliki maceratov, aromatičnih destilatov ali ustreznih aromatičnih olj oziroma z dodatkom naravnih arom.

(2) Travarica mora vsebovati:

- najmanj 40 vol. % alkohola,
- največ 1000 gramov metanola na hektoliter, računano na 100 vol. % alkohola,
- najmanj 140 gramov hlapnih snovi na hektoliter, računano na 100 vol % alkohola.

(3) Geografsko označbo »Slovenska travarica« se lahko uporablja za travarico, proizvedeno v Republiki Sloveniji.

8. člen (medeno žganje)

Za medeno žganje se lahko v Republiki Sloveniji poleg imena izdelka »medeno žganje« uporablja prodajno ime »medenovec«.

9. člen (medeni liker)

(1) Medeni liker je žgana pijača, ki je proizvedena iz sadnega žganja oziroma sadnega destilata, ki mu je bil dodan med. V medenem likerju morata prevladovati vonj in okus po medu.

(2) Medeni liker mora vsebovati:

- najmanj 16 vol. % alkohola,
- najmanj 100g/l medu, izraženo kot invertni sladkor,
- največ 1000 gramov metanola na hektoliter, računano na 100 vol. % alkohola.

(3) Medeni liker se lahko sladka samo z medom.

10. člen (Pelinkovec)

(1) Z geografsko označbo »Pelinkovec« se označi liker, proizveden izključno v Republiki Sloveniji, izdelan iz etanola ali destilata kmetijskega izvora oziroma ene ali več žganih pijač ali mešanice le-teh, z dodatkom sladkorja in naravnih izvlečkov pelina. Lahko se dodajo tudi izvlečki drugih zelišč ter arome in naravna barvila. Pelinkovec mora imeti intenzivno izražen okus in vonj po pelinu.

(2) Pelinkovec mora vsebovati:

- najmanj 80 g sladkorja na liter,
- najmanj 25 vol. % alkohola;

- tujon, katerega maksimalna količina mora biti v skladu z Direktivo Sveta 88/388/EGS z dne 22. junija 1988 o približevanju zakonodaje držav članic o aromah za uporabo v živilih in izhodnih surovinah za njihovo proizvodnjo (UL L št. 184 z dne 15.7.1988, str. 61) zadnjič spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. septembra 2003 o prilagoditvi določb glede odborov, ki pomagajo Komisiji pri uresničevanju njenih izvedbenih pooblastil, predvidenih aktih, za katere se uporablja postopek iz člena 251 Pogodbe ES, Sklepu Sveta 1999/468/ES (UL L št. 284 z dne 31.10.2003, str.1).

11. člen (Domači rum)

(1) Z geografsko označbo »Domači rum« se označi žgana pijača, proizvedena v Republiki Sloveniji, izdelana iz destilata, pridobljenega z destilacijo sirupa iz melase ali soka sladkornega trsa, destiliranega do največ 96 vol. % alkohola, aromatizirana z značilno aromo v skladu s predpisom, ki ureja arome, in obarvana z barvili v skladu s predpisom, ki ureja aditive za živila.

(2) Domači rum mora vsebovati najmanj 30 vol. % alkohola.

12. člen (Viljamovka)

(1) Z geografsko označbo »Viljamovka« se lahko označi samo žganje, proizvedeno v Republiki Sloveniji izključno iz hrušk sorte viljamovka (*Pyrus communis L. cv »Williams«*).

(2) Največja vsebnost metanola je 1000 gramov na hektoliter 100% alkohola.

13. člen (Janeževce)

Z geografsko označbo »Janeževce« se lahko označi žgana pijača proizvedena v Republiki Sloveniji z aromo janeža. Aroma izhaja izključno iz janeža (*Pinpinella anisum L.*) oziroma zvezdastega janeža (*Illicum verum Hook f.*) oziroma koromača (*Foeniculum vulgare Mill.*). Najmanjši volumski delež alkohola je 35%. Za pripravo Janeževca se lahko uporabljajo samo naravne aromatične snovi in pripravki kot je določeno v predpisih, ki urejajo arome.

14. člen (Orehovec)

Z geografsko označbo »Orehovec« se lahko označi žgana pijača proizvedena v Republiki Sloveniji z maceracijo zelenih orehov (*Juglans Regia L.*) v destilatu, ki je izdelano iz sadnega ali vinskega žganja ali žganja iz jabolčnega vina, proizvedenega izključno z alkoholno fermentacijo in destilacijo pri manj kot 86 vol. % alkohola. Najmanjša vsebnost sladkorja je 100 g/l, izraženih kot invertni sladkor. Za sladkanje se lahko uporabi tudi med. Najmanjši delež alkohola je 30%. Geografsko označbo se dopolni z izrazom »liker«.

15. člen (Borovničevce)

(1) Z geografsko označbo »Borovničevce« se lahko označi žgana pijača, proizvedena v Republiki Sloveniji, ki je izdelana iz sadnega destilata z dodatkom soka borovnic. Proizvodu so dodani tudi plodovi borovnic (sveži, zmrznjeni, posušeni ipd.).

(2) Borovničevce mora vsebovati:

- najmanj 20 vol % alkohola in
- najmanj 100 g/l sladkorja, izraženega kot skupni invert.

III. POSTOPEK PRIZNAVANJA GEOGRAFSKIH OZNAČB

16. člen (vloga za priznanje geografske označbe)

(1) Vlogo za priznanje geografske označbe lahko vloži skupina proizvajalcev iz geografskega območja, ki proizvajajo določeno žgano pijačo. Izjemoma lahko poda vlogo tudi fizična ali pravna oseba, ki dokaže, da je na danem območju edini proizvajalec določene žgane pijače.

(2) Vloga za priznanje geografske označbe iz prejšnjega odstavka se vloži na Ministrstvo za kmetijstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) ter mora vsebovati:

a) identifikacijske podatke o vlagatelju (ime in priimek oziroma firmo, naslov oziroma sedež);

b) tehnično dokumentacijo, ki obsega:

- ime žgane pijače, vključno z geografsko označbo;
- opis žgane pijače, vključno s sestavinami in osnovnimi fizikalnimi, kemijskimi ter organoleptičnimi značilnostmi;
- razmejitev geografskega območja pridelave in predelave;
- opis postopka pridobivanja žgane pijače;
- interna pravila za označevanje oziroma pripravo za trg;
- podrobnosti, ki potrjujejo povezavo z geografskim območjem ali geografskim poreklom.

17. člen

(strokovna komisija)

(1) Vlogo iz prejšnjega člena obravnava strokovna komisija kot strokovno – posvetovalno telo, ki jo imenuje minister, pristojen za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: minister) in ima najmanj pet članov.

(2) Člani strokovne komisije iz prejšnjega odstavka, so:

- strokovnjaki iz področja žganih pijač,
- predstavniki preizkusnih laboratorijev za ugotavljanje skladnosti žganih pijač in drugih alkoholnih pijač, ki so določeni v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: predstavniki organizacije za ugotavljanje skladnosti),
- predstavniki proizvajalcev žganih pijač ter
- predstavniki ministrstva.

(3) Naloge strokovne komisije iz prejšnjega odstavka so:

- pregled vloge za priznanje geografske označbe;
- priprava pripomb oziroma zahtev za dopolnitev vloge;
- priprava strokovnega mnenja o utemeljenosti vloge za geografsko označbo žgane pijače;
- pregled predlogov dopolnitev in sprememb potrjenih tehničnih dokumentacij za zaščitene žgane pijače;
- pregled pripomb Komisije EU na vloge žganih pijač, ki bodo v postopku pri Komisiji EU;
- druge strokovne naloge v zvezi s presojo vlog za zaščito geografske označbe za žgane pijače.

(4) Na podlagi pozitivnega mnenja strokovne komisije iz prejšnjega odstavka lahko minister objavi predpis, ki opredeljuje natančnejše pogoje za geografsko označbo določene žgane pijače.

(5) Po objavi predpisa iz prejšnjega odstavka, lahko ministrstvo na zahtevo vložnika pošlje prošnjo za registracijo geografske označbe, vključno z tehnično dokumentacijo iz točke b) drugega odstavka 16. člena tega pravilnika Komisiji. V primeru, da Komisija zavrne geografsko označbo za žgano pijačo, vse posledice zavrnitve krije vlagatelj.

(6) Vlogo za preklic določene geografske označbe lahko poda vsaka fizična ali pravna oseba, ki ima pravni interes. Vlogo za preklic se vloži na ministrstvo in jo na nivoju Republike Slovenije obravnava strokovna komisija iz prvega odstavka tega člena. Na podlagi mnenja strokovne komisije minister odloči o geografski označbi žgane pijače, ki je predmet obravnave. V kolikor je zadevna žgana pijača že vpisana v register žganih pijač z geografsko označbo pri Komisiji, ministrstvo vodi postopek za izbris iz registra pri Komisiji.

IV. UGOTAVLJANJE SKLADNOSTI ZA GEOGRAFSKE OZNAČBE

18. člen (pooblaščen organizacija)

(1) Ugotavljanje skladnosti žganih pijač za geografsko označbo in označbo geografskega porekla opravljajo preizkusni laboratoriji za ugotavljanje skladnosti žganih pijač in drugih alkoholnih pijač, določeni v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo (v nadaljnem besedilu: organizacija za ugotavljanje skladnosti).

19. člen (ugotavljanje skladnosti)

(1) Ugotavljanje skladnosti žganih pijač z geografsko označbo obsega:

- vzorčenje vzorca;
- laboratorijska analiza vzorca;
- organoleptična ocena vzorca;
- preverjanje skladnosti s predpisom in tehnično dokumentacijo za geografsko označbo;
- izdajo potrdila o skladnosti žgane pijače.

(2) Če ugotavljanje skladnosti zahteva proizvajalec žganih pijač (v nadaljnem besedilu: naročnik ugotavljanja skladnosti) se postopek prične z izpolnitvijo naročilnice, ki je kot Priloga 1 sestavni del tega pravilnika. Naročilnica se izpolni v dveh izvodih, od katerih en izvod ostane naročniku ugotavljanja skladnosti, en izvod pa spremlja vzorec.

20. člen (vzorčenje)

(1) Vzorčenje izvaja:

- naročnik ugotavljanja skladnosti;
- vzorčevalec organizacije za ugotavljanje skladnosti; ali
- inšpektor, pristojen za kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: pristojni inšpektor).

(2) Vzorčenje obsega:

- ugotovitev količine žgane pijače, ki ga predstavlja vzorec;
- poenotenje vzorca;
- nalivanje v embalažo in pečatenje.

(3) Vzorec žgane pijače predstavlja vso pijačo, ki predstavlja eno serijo ali lot proizvodnje in ima eno identifikacijsko številko.

(4) Poenotenje vzorca pomeni odvzem takšne količine žgane pijače, da vzorec predstavlja povprečje celotne količine žgane pijače v seriji ali lotu proizvodnje (celotna količina žgane pijače se pred vzorčenjem homogenizira). Če je žgana pijača, ki predstavlja vzorec v več posodah, se mora vzorec vzeti tako, da se iz vsake posode odvzame sorazmerno količino. Če je žgana pijača ustekleničena, vzorčevalec naključno izbere steklenice.

(5) Vzorčevalec vzame najmanj tri vzorce (3x0,75l ali več), ki se zapečatijo. Pečatenje vzorcev opravi predstavnik organizacije za ugotavljanje skladnosti ali pristojni inšpektor ob vzorčenju žgane pijače.

(6) Če je vzorčil naročnik ugotavljanja skladnosti, opravi pečatenje vzorcev predstavnik organizacije za ugotavljanje skladnosti, ko mu naročnik ugotavljanja skladnosti dostavi vzorec.

(7) En zapečaten vzorec obdrži naročnik ugotavljanja skladnosti, drugi zapečaten vzorec je za analizo, tretji zapečaten vzorec pa hrani organizacija za ugotavljanje skladnosti še najmanj tri leta po opravljeni analizi.

(8) Če organizacija za ugotavljanje skladnosti na podlagi vzorčenja in preverjanja skladnosti s predpisom in drugo tehnično dokumentacijo ugotovi, da so izpolnjeni vsi pogoji za geografsko označbo žgane pijače izda poročilo o skladnosti.

21. člen (označevanje)

Poleg označb, ki jih določa predpis, ki ureja označevanje predpakiranih živil in predpis, ki ureja žgane pijače morajo geografske označbe na etiketi vsebovati tudi številko potrdila o skladnosti žgane pijače, naslov organizacije za ugotavljanje skladnosti, ki je izdala to potrdilo, količino žgane pijače za katero velja to potrdilo ter serijo ali lot proizvodnje.

22. člen

(obveščanje)

Določena organizacija za ugotavljanje skladnosti enkrat letno obvešča ministrstvo o izdanih potrdilih o skladnosti za geografske označbe, najpozneje do 15. aprila za preteklo leto.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen

(prehodno obdobje)

(1) Določbe tega pravilnika glede proizvodnje in označitve žganih pijač se začnejo uporabljati najkasneje 31. decembra 2008.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka so lahko žgane pijače, ki so proizvedene in označene pred 31. decembrom 2008, lahko v prometu do porabe zalog.

24. člen

(geografsko poreklo)

Žgane pijače, ki so predpisane z označbo geografskega porekla do uveljavitve tega pravilnika obdržijo to označbo še naprej.

25. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o žganih pijačah (Uradni list RS, št. 14/06).

26. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-445/2007

Ljubljana, dne 15. aprila 2008.

EVA

Soglašam!

Zofija Mazej Kukovič
Ministrica za zdravje

Iztok Jarc
Minister za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

Priloga 1:

Podatki, ki jih mora vsebovati naročilnica:

1. osebno ime ali firmo, naslov ali sedež naročnika;
2. vrsto žgane pijače in geografsko poreklo;
3. količino žgane pijače, ki jo predstavlja vzorec;
4. številka oziroma identifikacijska koda posode oziroma posod, ki sestavljajo vzorec;
5. podatki o številki iz serije (za žgano pijačo, ki je oziroma bo v prodaji kot ustekleničeno);
6. datum vzorčenja;
7. podpis vzorčevalca.